

Εκπαιδευτικό Σεμινάριο «Οικοσυστημικές Υπηρεσίες και Οικοτουρισμός»

Σάββατο, 24 Μαρτίου 2018

Οροπέδιο Λασιθίου

Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

Τουρισμός και Περιβαλλοντική Ευθύνη. Υπάρχει κοινή συνισταμένη;

Πόπη Μπαξεβάνη

Υπεύθυνη Επικοινωνίας/Ενημέρωσης LIFE NATURA THEMIS

Πανεπιστήμιο Κρήτης-Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Τι είναι η περιβαλλοντική ευθύνη;

Πολύ συνοπτικά, η αρχή: Ο ρυπαίνων πληρώνει

Βασίζεται στην ευρωπαϊκή Οδηγία 2004/35/ΕΚ.

Σκοπός αυτής: η πρόληψη και η αποκατάσταση των περιβαλλοντικών ζημιών, που προκαλούνται από την άσκηση δραστηριοτήτων σε:

- **Προστατευόμενα είδη και φυσικούς οικότοπους**, σύμφωνα με τις Οδηγίες 2009/147/ΕΚ και 92/43/ΕΚ (οποιαδήποτε ζημία έχει σημαντικά δυσμενείς συνέπειες για την επίτευξη ή τη διαφύλαξη της ευνοϊκής κατάστασης διατήρησης αυτών των οικοτόπων ή ειδών)
- **Υδατα**, σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ (οποιαδήποτε ζημία επηρεάζει δυσμενώς, την οικολογική, χημική ή/και ποσοτική κατάσταση, ή/και το οικολογικό δυναμικό των υδάτων)
- **Έδαφος**, όταν η μόλυνση δημιουργεί σοβαρό κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία.

Στο Ελληνικό δίκαιο ενσωματώθηκε με το Π.Δ. 148/2009 (ΦΕΚ Α' 190)

«Περιβαλλοντική ευθύνη για την πρόληψη και την αποκατάσταση των ζημιών στο περιβάλλον – εναρμόνιση με την Οδηγία 2004/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου όπως ισχύει»

Το νομοθέτημα αυτό αποσκοπεί στην αποτροπή πρόκλησης ή στην **αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας** με την υιοθέτηση προληπτικών μέτρων ή μέτρων αποκατάστασης αντίστοιχα.

Προβλέπεται ότι τα φυσικά και νομικά **πρόσωπα που επηρεάζονται ή έχουν έννομο συμφέρον** καθώς και οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) στις οποίες αναγνωρίζεται έννομο συμφέρον, **μπορούν να υποβάλλουν** στην Αρμόδια Αρχή **αιτήματα ανάληψης δράσης αποκατάστασης**.

Προβλέπονται περιπτώσεις που εξαιρούνται από την περιβαλλοντική ευθύνη σύμφωνα (π.χ. ένοπλη σύγκρουση, περιπτώσεις που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής Διεθνών Συμβάσεων, δραστηριότητες με σκοπό την εθνική άμυνα, κ.ο.κ.).

Το πνεύμα σύνταξης της Οδηγίας και του Π.Δ. ενσωμάτωσης δεν είναι η τιμωρία. Είναι η πρόληψη.

Ο νόμος θέτει κυρίως το πλαίσιο για την ανάληψη της ευθύνης για την πρόκληση της περιβαλλοντικής ζημιάς και της αποκατάστασής της.

Οι περιβαλλοντικές ζημίες όμως:

- Δεν είναι πάντα αντιστρέψιμες ή αποκαταστάσιμες
- Κοστίζουν πολύ ακριβά οικονομικά
- Κοστίζουν πολύ ακριβά κοινωνικά
- Κοστίζουν πολύ ακριβά πολιτισμικά
- Κοστίζουν απώλεια φυσικού κεφαλαίου και πόρων
- Η αξία των πόρων και του περιβάλλοντος είναι εγγενής και αυθύπαρκτη. Δεν αποτιμάται με οικονομικούς όρους.

Γιατί ένα έργο LIFE για την περιβαλλοντική παραβατικότητα;

Λίγα λόγια για το LIFE Natura Themis

LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Πρώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Οκτώβριος 2015 - Σεπτέμβριος 2020

Πρόγραμμα **LIFE 2014 «Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση» (Environmental Governance & Information)**

- **Συντονιστής Δικαιούχος:** Πανεπιστήμιο Κρήτης – Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης (ΜΦΙΚ), <http://www.nhmc.uoc.gr/el>
- **Συνδικαιούχος / Εταίρος 1:** Δικηγορικός Σύλλογος Χανίων (ΔΣΧ) <http://www.dschania.org/>
- **Συνδικαιούχος / Εταίρος 2:** Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης (ΕΕΠΦ), <http://eepf.gr/el>
- **Συνδικαιούχος / Εταίρος 3:** ΥΠΕΝ – Συντονιστικό Γραφείο Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Ζημιών (ΣΥΓΑΠΕΖ)
- **Συνδικαιούχος / Εταίρος 4:** Δικηγορικός Σύλλογος Ηρακλείου (ΔΣΗ) <http://www.dsh.gr/>

Αντικείμενο του έργου

Καταγραφή και χαρτογράφηση της περιβαλλοντικής παραβατικότητας στην Κρήτη.

Ενημέρωση και ενεργοποίηση των κοινωνικών εταίρων στην αποτελεσματικότερη εφαρμογή της οδηγίας για την Περιβαλλοντική Ευθύνη (Οδηγία 2004/35/ΕΚ, Ελλάδα ΠΔ 148/2009) για την αποκατάσταση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας.

Ανάδειξη του θέματος της περιβαλλοντικής ευθύνης, της πρόληψης και μείωσης της περιβαλλοντικής αυθαιρεσίας, μέσω της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών και των εμπλεκόμενων κοινωνικών ομάδων.

Κοινωνικοί εταίροι και εμπλεκόμενες ομάδες

Έρευνα περιβαλλοντικής παραβατικότητας

- Στην Π.Ε. Χανίων καταγράφονται **8,16** υποθέσεις ανά 10.000 κατοίκους.
- Στην Π.Ε. Ρεθύμνης καταγράφονται **11,16** υποθέσεις ανά 10.000 κατοίκους.
- Στην Π.Ε. Ηρακλείου καταγράφονται **3,3** παραβάσεις ανά 10.000 κατοίκους.
- Στην Π.Ε. Λασιθίου καταγράφονται **15,7** παραβάσεις ανά 10.000 κατοίκους.

Τα πρώτα αυτά αποτελέσματα αφορούν περιβαλλοντικές υποθέσεις για την περίοδο **2010-2015**. Είναι τα πρώτα δεδομένα που συλλέχθηκαν στην Ελλάδα για την αποτύπωση περιβαλλοντικής παραβατικότητας.

Κυριότερες περιβαλλοντικές παραβάσεις (για την περίοδο 2010–2015)

■ Υλοτομία

■ Λαθροθηρία

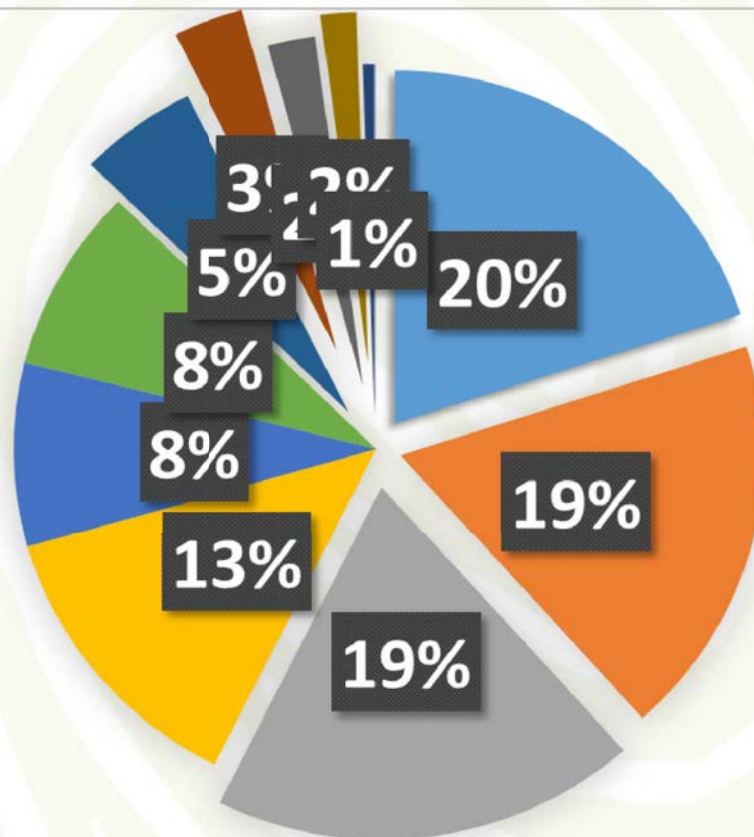
■ Απόβλητα

■ Οδοποιία

■ Αυθαίρετη δόμηση

■ Εγκλήματα άγριας ζωής

■ Βόσκηση

Πως συνδέεται το έργο LIFE Natura Themis με τον τουριστικό τομέα;

Σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του
LIFE Natura Themis (2015–2016)

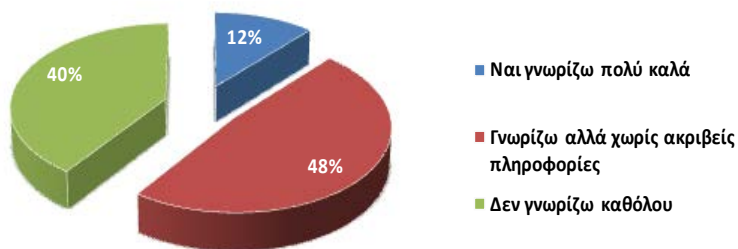

Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον
THEMIS

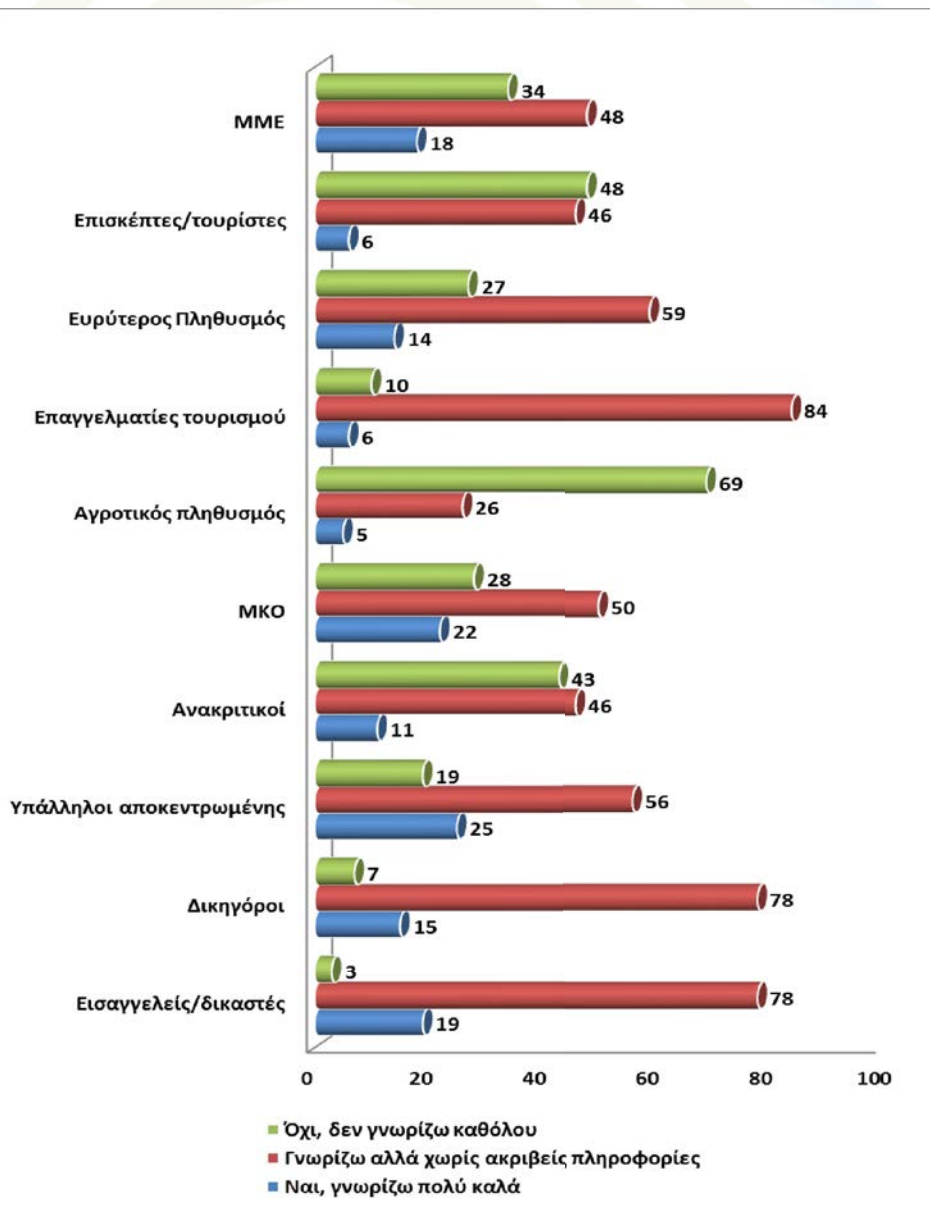
Ποσοστά επί συνόλου δείγματος (3.131)

Γνωρίζετε τι είναι το Δίκτυο NATURA 2000;

Οι γνώσεις του **48%** των ερωτωμένων σχετικά με το τι είναι το Δίκτυο NATURA 2000 είναι ελλιπείς. Έχουν ακούσει τι είναι το Δίκτυο και γνωρίζουν κάποια πράγματα, αλλά όχι με ακρίβεια. Οι **επαγγελματίες τουρισμού** γενικά φαίνεται να είναι πιο ενημερωμένοι, όπως επίσης και οι ομάδες **ΜΚΟ**, **Δικαστές/Εισαγγελείς** και **Δικηγόροι**.

Ποσοστά επί συνόλου δείγματος ανά ομάδα στόχο

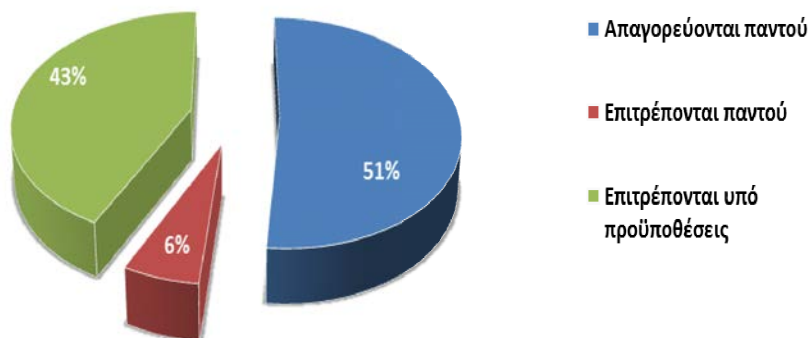

Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον
THEMIS

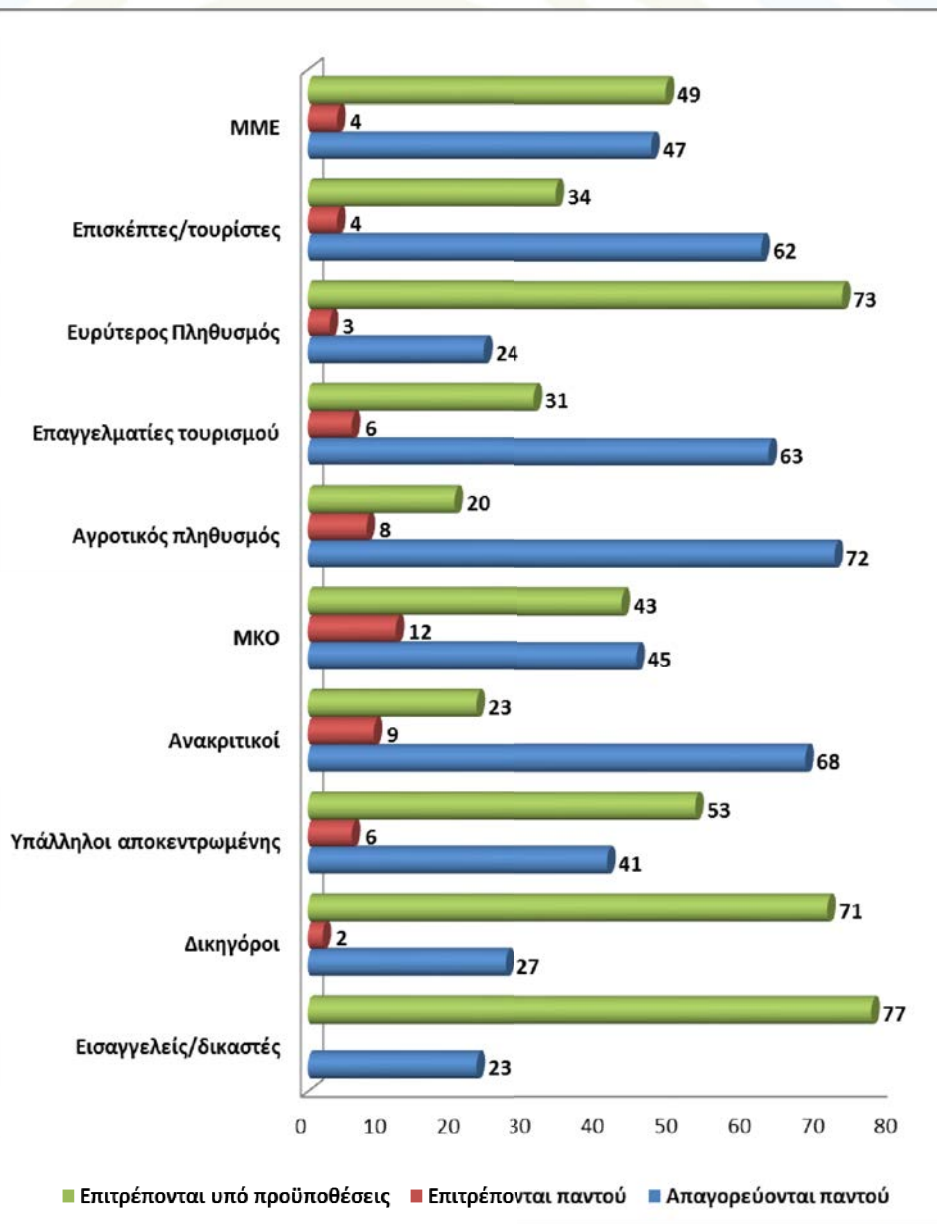
Ποσοστά επί συνόλου δείγματος

Οι ανθρώπινες δραστηριότητες στις περιοχές του Δικτύου
NATURA 2000

Περίπου οι μισοί του δείγματος (49%) θεωρούν ότι οι ανθρώπινες δραστηριότητες στις προστατευόμενες περιοχές **απαγορεύονται παντού**. Στο αντίστοιχο γράφημα ανά ομάδα-στόχο φαίνεται ότι οι **Εισαγγελείς/Δικαστές**, ο **ευρύτερος πληθυσμός** και οι **Δικηγόροι** (περισσότερο από 70%) γνωρίζουν το καθεστώς που διέπει τις προστατευόμενες περιοχές όσον αφορά στις επιτρεπόμενες δραστηριότητες. Ο **αγροτικός πληθυσμός**, οι **Ανακριτικοί Υπάλληλοι**, οι **επαγγελματίες τουρισμού (63%)** και οι **επισκέπτες/τουρίστες** είναι οι ομάδες που το μεγαλύτερο ποσοστό τους θεωρεί ότι απαγορεύονται τα πάντα εντός των περιοχών του Δικτύου (62%-72%).

Ποσοστά επί συνόλου δείγματος ανά ομάδα στόχο

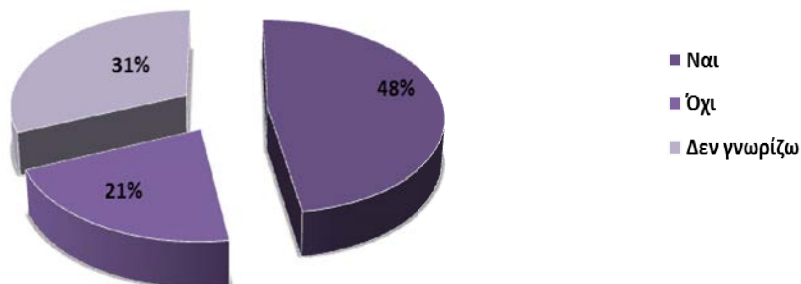

Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον
THEMIS

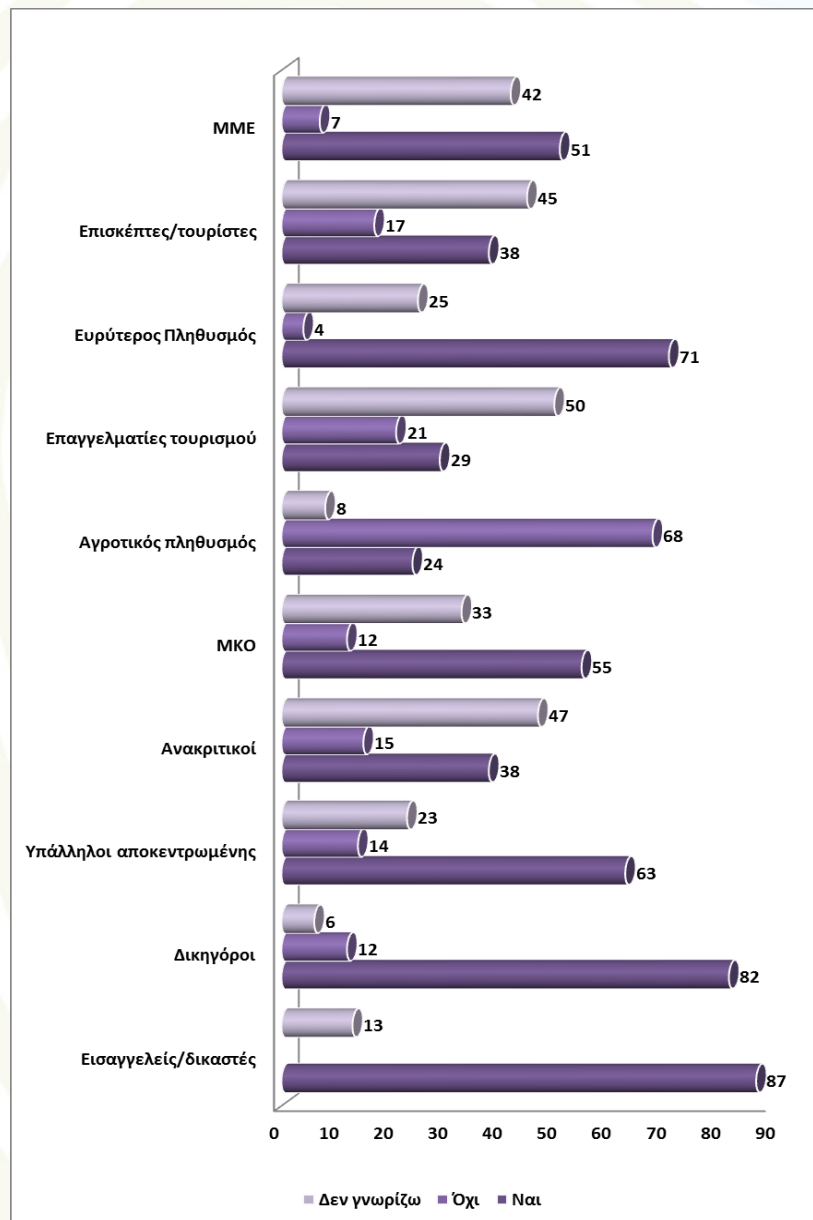
Ποσοστά επί συνόλου δείγματος

Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε εθνικό επίπεδο υποχρεούμαστε να διατηρήσουμε τη βιοποικιλότητα καθώς και να την αποκαταστήσουμε σε περίπτωση πρόκλησης ζημιάς από αυτή;

Συνολικά το **48%** πιστεύει ότι έχουμε υποχρέωση να διατηρήσουμε τη βιοποικιλότητα και να αποκαταστήσουμε οποιαδήποτε περιβαλλοντική ζημία προκληθεί σε αυτή. Από τις ομάδες-στόχους της έρευνας, Εισαγγελείς/Δικαστές, Δικηγόροι και ο ευρύτερος πληθυσμός είναι γνώστες των υποχρεώσεων της χώρας αλλά και των πολιτών έναντι της βιοποικιλότητας σε ποσοστό **>70%**, Αντίθετα ο αγροτικός πληθυσμός πιστεύει ότι δεν έχουμε καμία υποχρέωση (**68%**) και οι μισοί επαγγελματίες τουρισμού

Ποσοστά επί συνόλου δείγματος ανά ομάδα στόχο

Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον
THEMIS

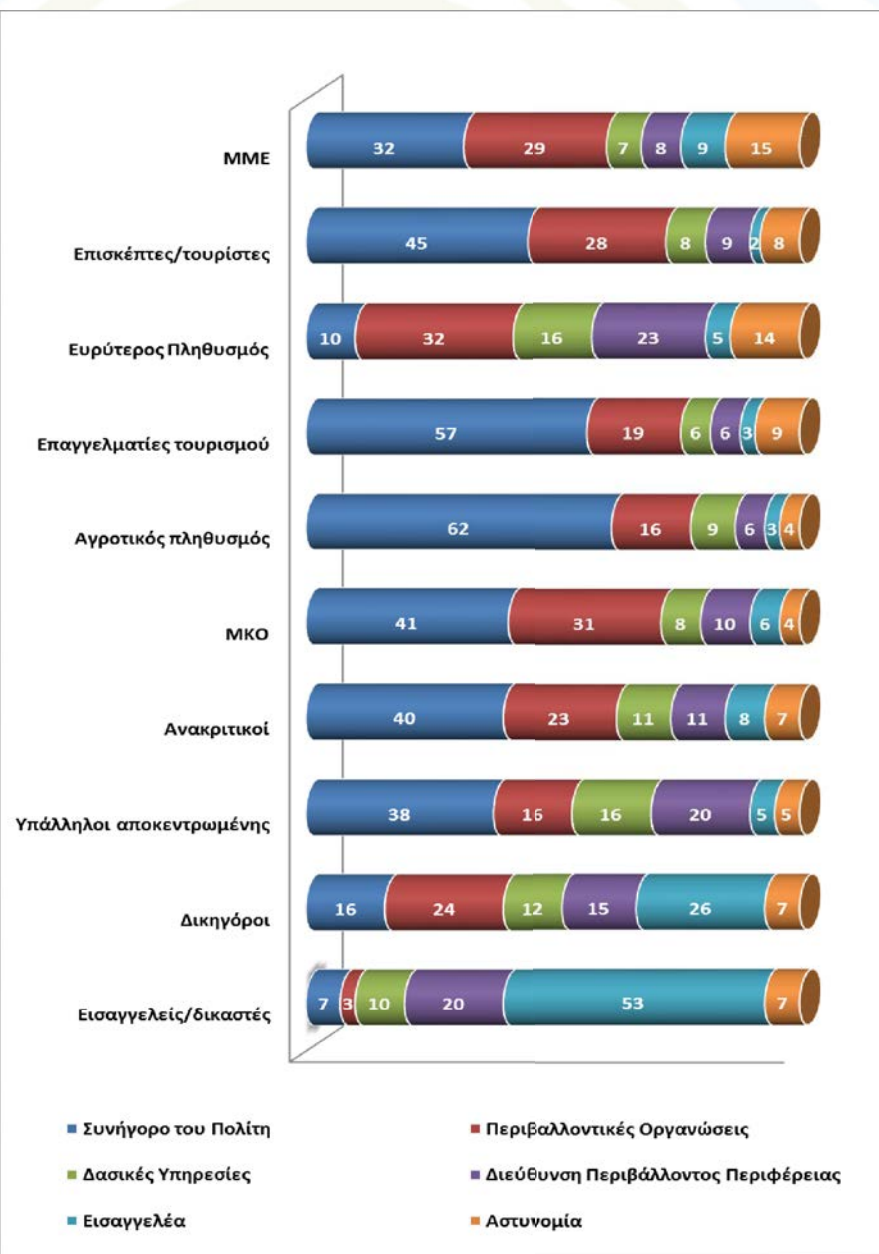
Ποσοστά επί συνόλου δείγματος

Σε ποιον θα μπορούσατε να καταγγείλετε ένα περιστατικό περιβαλλοντικής υποβάθμισης;

Ο **Συνήγορος του Πολίτη** αρχικά και οι **Περιβαλλοντικές Οργανώσεις** δευτερευόντως φαίνεται να θεωρούνται οι πλέον κατάλληλοι φορείς στους οποίους μπορεί να καταγγείλει κάποιος περιστατικό περιβαλλοντικής υποβάθμισης (ακόμα και από τις ίδιες τις **ΜΚΟ**). Μόνο οι Εισαγγελίες/Δικαστές θα προχωρούσαν σε καταγγελία περιστατικού προς την Εισαγγελία (ποσοστό 53%). Οι **επαγγελματίες τουρισμού** θα απευθύνονταν κατά 57% στον Συνήγορο του Πολίτη.

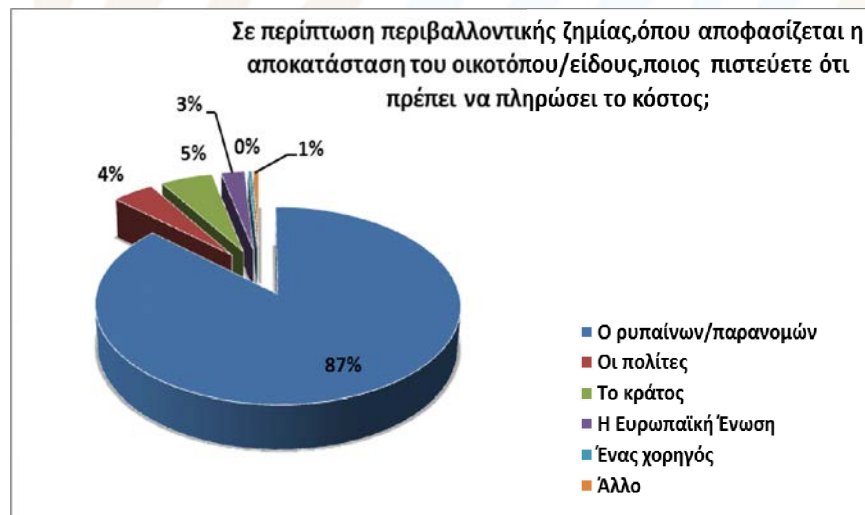
Ποσοστά επί συνόλου δείγματος ανά ομάδα στόχο

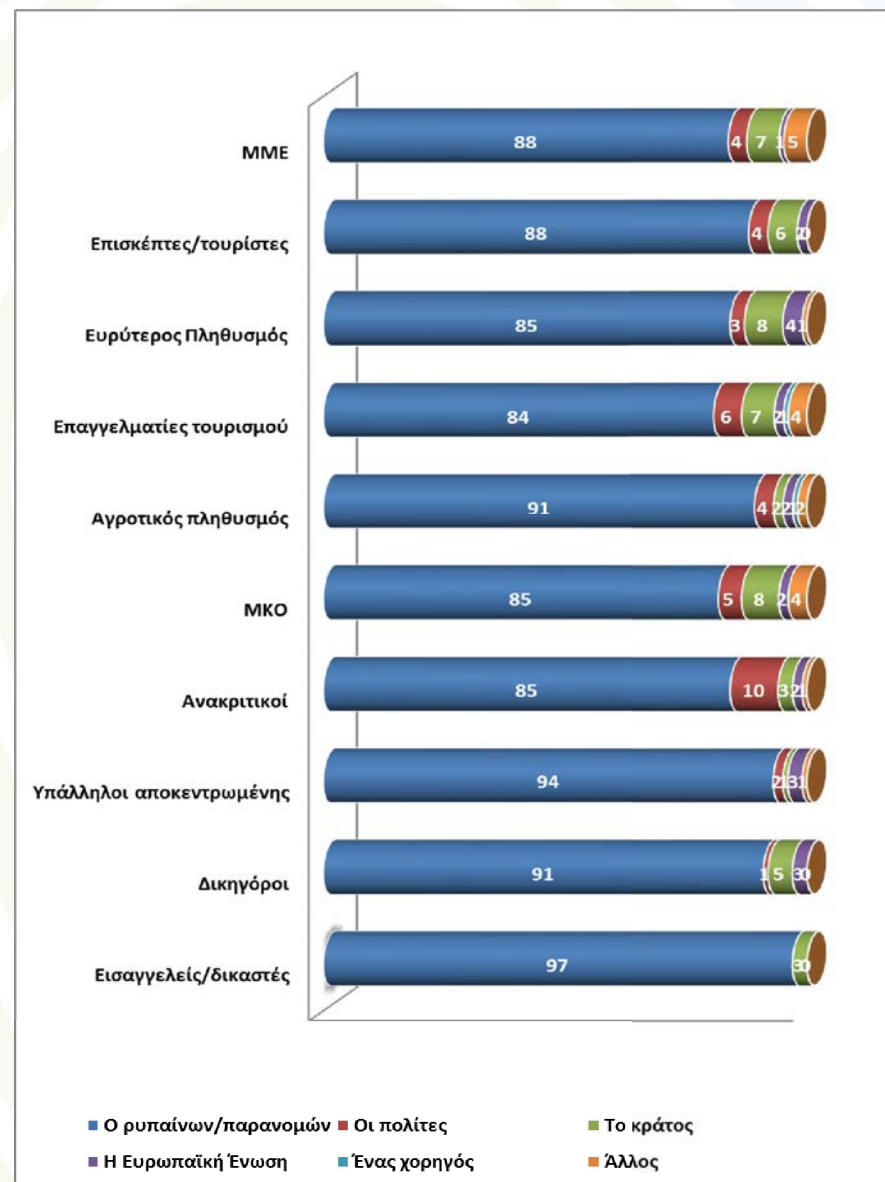
Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

Ποσοστά επί συνόλου δείγματος

Η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων (87%) δηλώνει πως **αυτός που ρυπαίνει/παραιομεί θα πρέπει να πληρώσει το κόστος** σε περίπτωση περιβαλλοντικής ζημίας και αποκατάστασης του οικοτόπου ή είδους. Όλες οι ομάδες-στόχοι συμφωνούν κυμαίνοντας στα ίδια περίπου ποσοστά. Το μόνο σημείο που πρέπει να τονισθεί είναι ότι το **10% των Ανακριτικών υπαλλήλων** θεωρεί ότι το κόστος πρέπει να το **πληρώσουν οι πολίτες** και **το 6% των επαγγελματιών τουρισμού** που **δεικνύει το κράτος ως υπόχρεο** αποκατάστασης της ζημίας.

Ποσοστά επί συνόλου δείγματος ανά ομάδα στόχο

**Πως συνδέεται η Οδηγία για την
Περιβαλλοντική Ευθύνη (ΟΠΕ)
και η περιβαλλοντική νομοθεσία γενικότερα
με τον τουριστικό τομέα;**

Παραδείγματα που θα μπορούσαν να εμπίπτουν στην ΟΠΕ

Ζημία στο Έδαφος, εάν τα μπάζα που έχουν αποθεθεί στην ακτή δημιουργούν σοβαρό κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία.

Παραδείγματα που θα μπορούσαν να εμπίπτουν στην ΟΠΕ

Ζημία σε Προστατευόμενα είδη και φυσικούς οικότοπους, (οποιαδήποτε ζημία έχει σημαντικά δυσμενείς συνέπειες για την επίτευξη ή τη διαφύλαξη της ευνοϊκής κατάστασης διατήρησης αυτών των οικοτόπων ή ειδών)

Παραδείγματα που θα μπορούσαν να εμπίπτουν στην ΟΠΕ

- Ζημία στα Ύδατα, σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ (οποιαδήποτε ζημία επηρεάζει δυσμενώς, την οικολογική, χημική ή/και ποσοτική κατάσταση, ή/και το οικολογικό δυναμικό των υδάτων)

Τελικά υπάρχει κοινή συνισταμένη μεταξύ τουρισμού – περιβάλλοντος;

Αλλού υπάρχει. Γιατί όχι εδώ;

Οι πλέον γνωστές φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές:

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΥΡΙΩΣ

Ορθή διαχείριση αποβλήτων για (εξοικονόμηση πόρων και βελτίωση περιβάλλοντος) π.χ. επαναξιολόγηση υλικών/αγορών κουζίνας για μείωση αποβλήτων, αποφυγή συσκευασιών μιας χρήσης, κομποστοποίηση οργανικών, ανακύκλωση συσκευασιών, βιολογικοί 3^{ου} βαθμού κ.λπ.

Παράδειγμα:

Μείωση Πλαστικών στην Αγία Νάπα και στην Πάφο

Το Travel Foundation, ο Κυπριακός Σύνδεσμος Αειφόρου Τουρισμού (CSTI), και η εταιρία Thomas Cook συνεργάστηκαν με 21 ξενοδοχεία στην Αγία Νάπα και στην Πάφο με στόχο τη μείωση της ποσότητας πλαστικών αποβλήτων, χωρίς να επηρεαστεί η εμπειρία των πελατών. Τα κυριότερα αποτελέσματα ήταν τα ακόλουθα:

- Τα ξενοδοχεία που συμμετείχαν εξοικονόμησαν κατά μέσο όρο 19% του συνολικού αριθμού πλαστικών αντικειμένων που χρησιμοποιήθηκαν, σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.
- Ο συνολικός αριθμός πλαστικών αντικειμένων που εξοικονομήθηκαν ανήρθε στα 2.2 εκατομμύρια μόνο κατά την περίοδο 4-5 μηνών.
- Περισσότεροι από τους μισούς πελάτες εκφράστηκαν πιο θετικά για την Thomas Cook.
- 50% των πελατών ανέφεραν ότι η πρωτοβουλία για τη μείωση πλαστικών επέδρασε θετικά στις διακοπές τους
- 98% των πελατών ανέφεραν ότι θα ήθελαν να δουν παρόμοια προγράμματα να εφαρμόζονται και σε άλλους προορισμούς

Οι πλέον γνωστές φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές:

Παράδειγμα:

Τα ξενοδοχεία Accor εφάρμοσε ειδικό περιβαλλοντικό πρόγραμμα από το 2011 με 21 δεσμεύσεις και φιλόδοξους στόχους μέχρι το 2015 σε 7 τομείς (υγεία, φύση, καυσαέρια, καινοτομία, τοπικότητα, εργοδότηση και διάλογος). Περιελάμβανε πρόγραμμα ενημέρωσης των πελατών και του προσωπικού. Τα ξενοδοχεία παράγουν 2.3 εκατομμύρια τόνους αποβλήτων ετησίως, από τα οποία το 70% προέρχεται από οικοδομικές εργασίες και εργασίες ανακαίνισης.

Μέχρι το τέλος του 2012:

- 79% των ξενοδοχείων ανακύκλωναν τα απόβλητα τους
- 91% των ξενοδοχείων διαχώριζε και ανακύκλωνε της μπαταρίες
- 90% των ξενοδοχείων διαχώριζε και ανακύκλωνε τους λαμπτήρες φθορισμού και τα σωληνάρια
- 86% των ξενοδοχείων διαχώριζε και ανακύκλωνε χαρτί και χαρτόνια

Οι διευθύνσεις των ξενοδοχείων έδιναν αναφορές για την παραγωγή, τον όγκο και τα κόστη αποβλήτων μέσω ενός εργαλείου εσωτερικής διοίκησης.

Οικολογικές καινοτομές ιδέες

- Συλλογή ομβρίων υδάτων. Σε συνδυασμό με έναν καλό βιολογικό, μειώνει το οικολογικό αποτύπωμα της επιχείρησης
- Εξαρτήματα χαμηλής ροής νερού: Τα εξαρτήματα αυτά μπορούν πιθανώς να μειώσουν τη συνολική χρήση κατά τουλάχιστον 25%, ενώ τα εξαιρετικά χαμηλής ροής ως 40% και
- μπορούν να αποδώσουν καλά εκεί όπου η διαθεσιμότητα νερού είναι χαμηλή ή σπάνια.
- Βιοκλιματικός σχεδιασμός κτιρίων (πράσινες προσόψεις, πράσινες οροφές κ.λπ.).
- Μικτό σύστημα θέρμανσης/ψύξης (ΑΠΕ, αντλίες θερμότητας κ.λπ.
- Βιώσιμες πρακτικές μεταφοράς (προσωπικού/πελατών) π.χ. Intercontinental San Francisco όπου το 95% του προσωπικού μετακινείται με ΜΜΕ. Στους επισκέπτες προσφέρεται μετακίνηση με υβριδικά αυτοκίνητα.

Υπάρχει κοινή συνισταμένη
μεταξύ τουριστικού τομέα
και περιβαλλοντικής νομοθεσίας;

**Μικρά tips βελτίωσης της κατάστασης.
Δεν κοστίζουν, αξίζουν**

Ενημερωνόμαστε!

- Για το φυσικό περιβάλλον της περιοχής που θέλουμε να δραστηριοποιηθούμε.
- Για την ιστορία του τόπου μας, του νησιού μας, της χώρας μας.
- Για την κουλτούρα, τα ιδιαίτερα κοινωνικά/εθιμικά χαρακτηριστικά του τόπου που θέλουμε να επενδύσουμε, να οργανώσουμε εκδρομή, να συνοδεύσουμε.
- Για τους πιθανούς περιορισμούς/απαγορεύσεις δραστηριοτήτων.

Προβλέπουμε:

- Ήπιες σε έκταση, μέγεθος και αριθμό υποδομές, υπηρεσίες και δραστηριότητες
- Σύστημα διαχείρισης επισκεπτών
- Στρατηγική ανάπτυξης και σχεδιασμό σε όλα τα επίπεδα, με γνώμονα τη φέρουσα ικανότητα και τις περιβαλλοντικές ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής
- Δημιουργία προστατευόμενων «νησίδων» φυσικού τοπίου
- Προσέλκυση κοινωνικά και περιβαλλοντικά υπεύθυνων επισκεπτών
- Συνέργειες μεταξύ εμπλεκόμενων ομάδων (προμηθευτών/τοπικών κοινοτήτων κ.λπ.)
- Στήριξη φιλοπεριβαλλοντικών πρωτοβουλιών
- Έλεγχο και αξιολόγηση σε όλα τα επίπεδα ανάπτυξης
- Φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές και παρακολούθηση περιβαλλοντικών δεικτών
- Συνεχή εκπαίδευση, κατάρτιση και ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων. Από τον επιχειρηματία, τον εργαζόμενο μέχρι τον τελευταίο επισκέπτη

**Ο πελάτης δεν έχει πάντα δίκιο.
Έχουμε τους επισκέπτες που μας αξίζουν**

Ενημερώνουμε τους επισκέπτες μας!

- Για το φυσικό περιβάλλον της περιοχής που δραστηριοποιούμαστε.
- Για την ιστορία του τόπου μας, του νησιού μας, της χώρας μας.
- Για την κουλτούρα, τα ιδιαίτερα κοινωνικά/εθιμικά χαρακτηριστικά της περιοχής μας.
- Για τους πιθανούς περιορισμούς/απαγορεύσεις δραστηριοτήτων στη φύση.

Μικρά tips βελτίωσης: δεν κοστίζουν, αξίζουν

**Καλός τουρίστας είναι ο
ενημερωμένος/ευαισθητοποιημένος επισκέπτης!**

**Η διαμόρφωση της κουλτούρας του επισκέπτη
είναι προς όφελος του τουριστικού τομέα.**

- ✓ Δημιουργούμε/οργανώνουμε/προτρέπουμε ανάλογες υποδομές-δραστηριότητες (επισκέψεις σε διδακτικές φάρμες/αγροκτήματα, κέντρα περιβαλλοντικής ενημέρωσης, δράσεις εναλλακτικών δραστηριοτήτων βουνού και φυσιολατρικές εκδρομές, ή και εκδρομές ειδικού ενδιαφέροντος π.χ. βοτανικές, παλαιοντολογικές, παρατήρησης πουλιών κ.λπ.).
- ✓ Δημιουργούμε ειδικό έντυπο/ηλεκτρονικό υλικό.
- ✓ Οργανώνουμε βιωματικές δραστηριότητες/υποδομές εμπλέκοντας τον επισκέπτη (λαχανόκηπους, κομποστοποίηση κ.α.).
- ✓ Αναδεικνύουμε τη σημασία του εθελοντισμού.
- ✓ Δίνουμε πρώτοι το παράδειγμα.

Μικρά tips βελτίωσης: δεν κοστίζουν, αξίζουν

Γιατί λοιπόν περιβαλλοντική ευθύνη;

Γιατί οι επισκέπτες μας για να ξανάρθουν
δεν θα έπρεπε να βλέπουν αυτά:

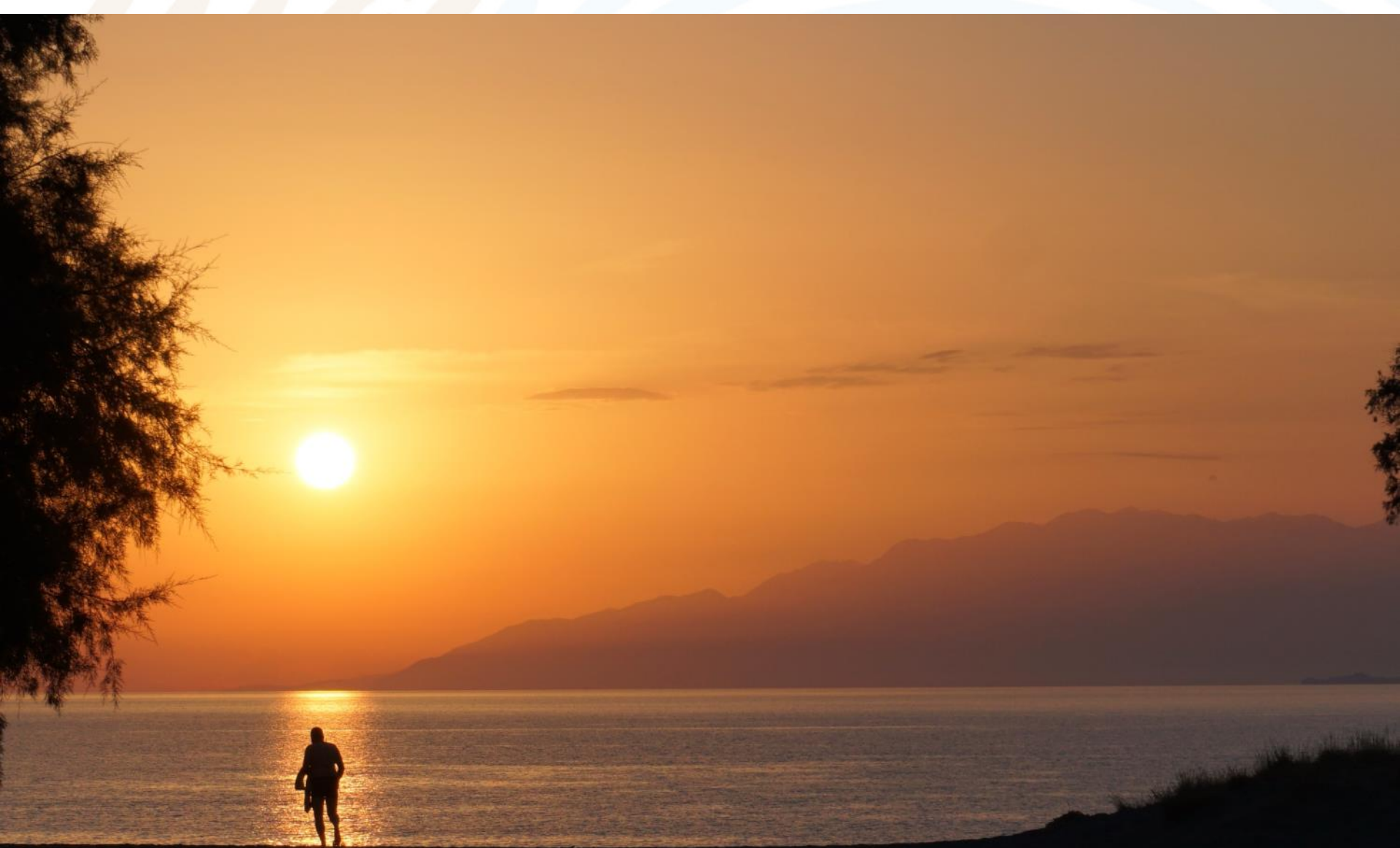

Αλλά αυτά...

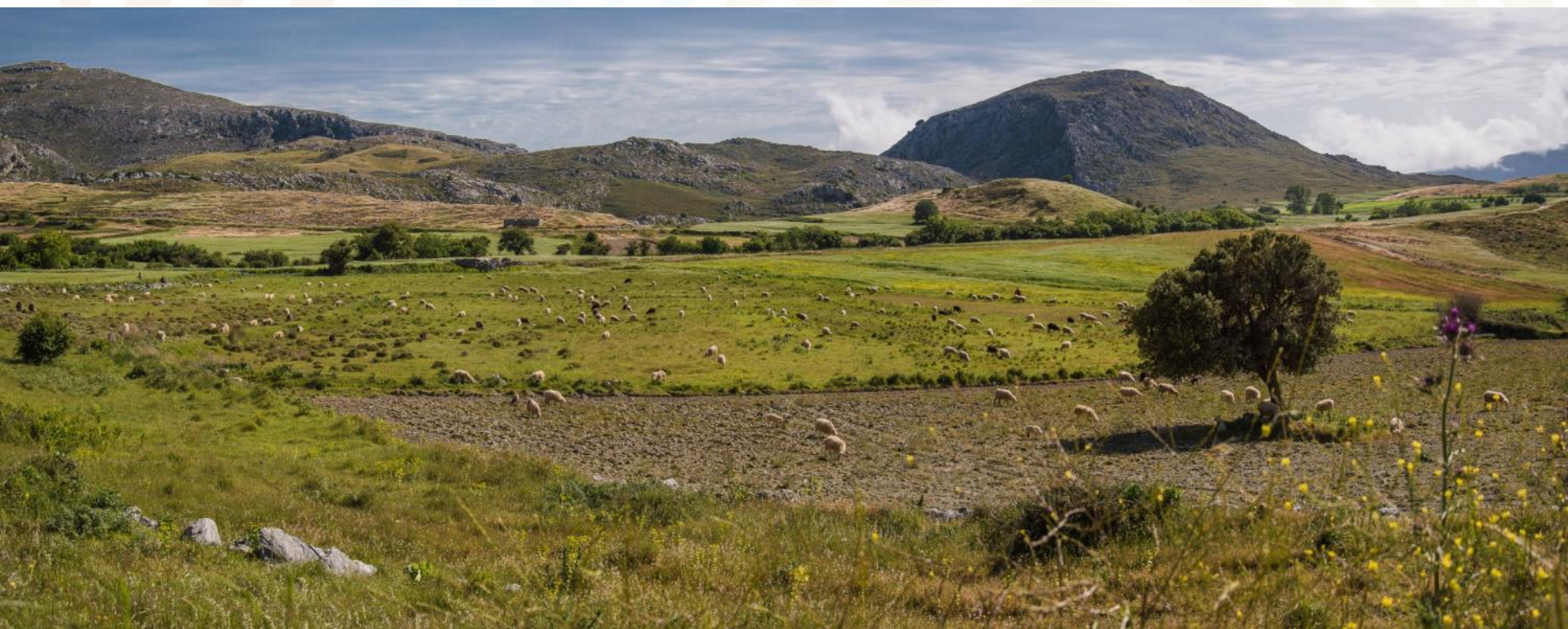

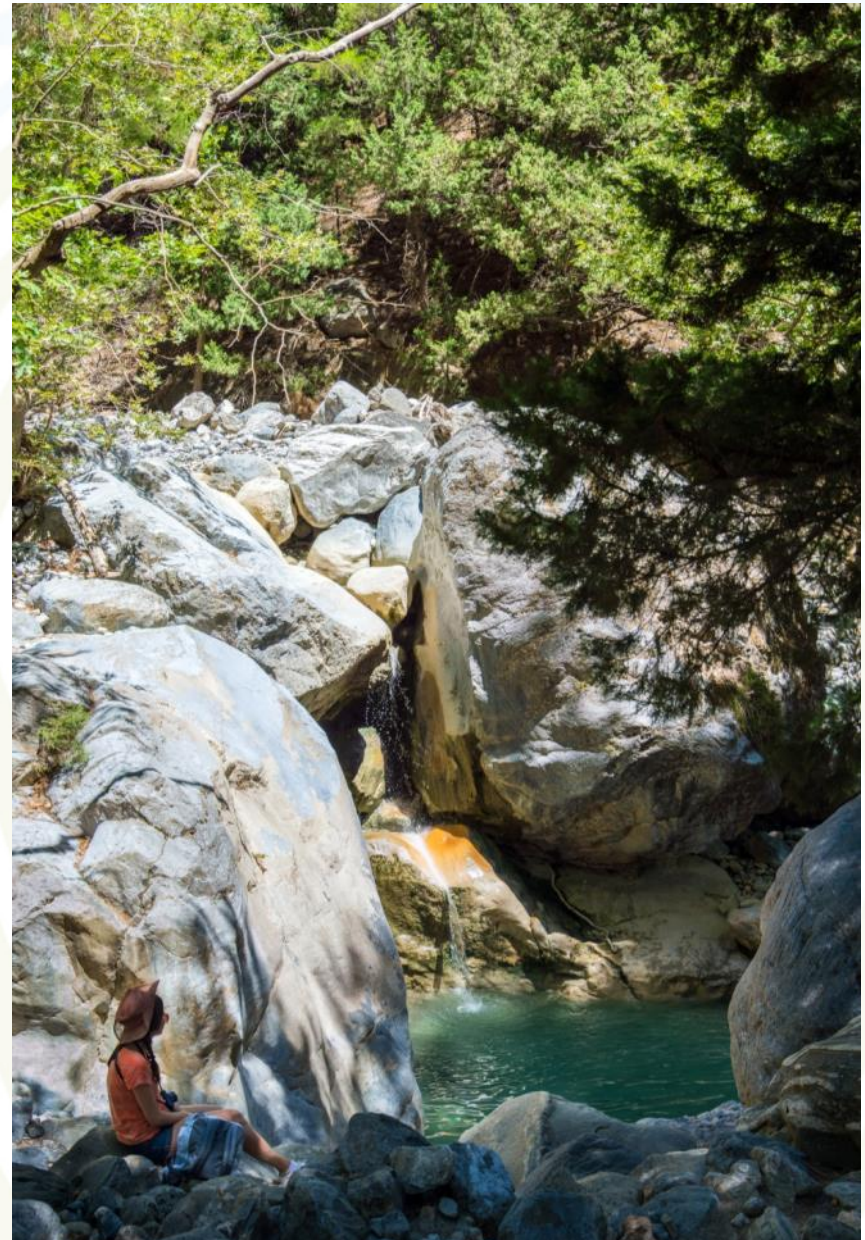

Μπορούμε. Αρκεί να θέλουμε.

Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας

Οι φωτογραφίες είναι από το αρχείο του ΜΦΙΚ.

